

**UCHWAŁA NR XXII/189/12
RADY MIEJSKIEJ W ŁASKU**

z dnia 22 lutego 2012 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, z 2011 r. Nr 149, poz. 887) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łasku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Łasku

Robert Bartosik

DZIAŁ I.

Wstęp

Przemoc jest zjawiskiem powszechnie spotykanym w życiu społecznym. Nie zmienia to faktu, że łamie podstawowe prawa człowieka, nie jest niczym usprawiedliwiona i jest ścigana we wszystkich zinstytucjonalizowanych systemach prawnych na świecie. Każdy rodzaj przemocy wymaga zdecydowanego przeciwstawienia się jej, gdyż zawsze jest naruszeniem godności, która stanowi istotę praw człowieka. Przemoc narusza przede wszystkim takie prawa, jak prawo do życia oraz prawo do zdrowia, prawo do wolności i poczucia bezpieczeństwa, prawo do poszanowania godności. Zjawisko przemocy pociąga za sobą naruszenia innych praw, takich jak prawo do ochrony przed pracą przymusową czy prawo do dysponowania środkami finansowymi i rzeczowymi.

Kwestia przemocy w rodzinie od wielu lat uważana jest za istotny problem społeczny, z którym zmierzyć muszą się wszystkie kraje Europy. Od kilkunastu lat organizacje międzynarodowe kierują do krajów członkowskich Unii Europejskiej zalecenia dotyczące zmian prawa oraz praktyki, które mają na celu skuteczniejsze przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc ofiarom przemocy oraz efektywniejsze oddziaływanie na sprawców przemocy.

Zdaniem specjalistów pomimo, iż przemoc w rodzinie należy do zjawisk, które trudno zdiagnozować, to rozmiar i szkodliwość tego zjawiska wskazują na to, iż jest to jeden z najistotniejszych problemów społecznych w Polsce. Problem przemocy w rodzinie wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Efektywna realizacja wyżej wskazanego programu powinna przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa życia codziennego.

Waga problemu przemocy wynika z faktu, iż do zjawiska tego dochodzi zarówno w rodzinach patologicznych, jak i w rodzinach, które nie mają nic wspólnego z patologią. Przemoc w rodzinie występuje we wszystkich warunkach społeczno - ekonomicznych, we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od sytuacji materialnej oraz poziomu wykształcenia ich członków. Najczęściej ofiarami przemocy są kobiety i dzieci. Często spotykamy się również z przemocą wobec osób starszych oraz niepełnosprawnych. Przemoc powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Doznawanie lub bycie świadkiem przemocy prowadzi u dzieci do nieodwracalnych skutków, które mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym.

Stosowanie przemocy jest jedną z cech rodzin dysfunkcyjnych, czyli przejawiających nieprawidłowości w funkcjonowaniu, które utrudniają osiągnięcie wspólnych celów rodzinnych. W dysfunkcyjnych domach rodzinnych spotykamy się ze słabymi więziami między rodzicami a dziećmi, co staje się przyczyną nieprawidłowego realizowania funkcji kontrolnej i wychowawczej. Dysfunkcyjny dom rodzinny jest źródłem napięć, przykrości, frustracji, jest przyczyną trudności w prawidłowym pełnieniu ról społecznych.

Zapobieganie oraz zwalczanie przemocy w rodzinie stanowi jeden z priorytetów władzy publicznej, gdyż to właśnie rodzina stanowi fundament naszego społeczeństwa. Rodzina jest miejscem kształtowania się osobowości, systemu wartości, stylu życia człowieka. Ta najważniejsza, podstawowa komórka społeczna w przypadku wystąpienia w jej strukturach zjawiska przemocy przestaje funkcjonować w sposób prawidłowy. Służby publiczne z pewnością powinny szanować intymność sfery domowej, lecz nie w sytuacji, gdy interwencja instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy jest konieczna dla zapewnienia bezpieczeństwa jednostki w jej rodzinnym środowisku. Współcześnie samo stwierdzenie, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem, nie jest już wystarczające w celu jej zapobiegania. Objęcie pomocą i wsparciem ofiar przemocy, a także podjęcie stanowczych działań wobec sprawców przemocy to jedno z głównych zadań administracji państwowej i samorządowej. Celem niniejszego programu, do osiągnięcia którego ma przyczynić się realizacja zadań i działań w nim zaplanowanych, jest pobudzenie aktywności instytucji i służb do zmniejszania skali przemocy i towarzyszących jej zjawisk patologicznych oraz zwiększenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na występowanie tego problemu w naszej lokalnej społeczności.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012- 2017 jest efektem realizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Założenia Programu są zbieżne z celami zawartymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjętej uchwałą Nr XXII/318/05 Rady Miejskiej w Łasku z dnia 2 lutego 2005 r.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie występowaniu oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania w Gminie Łask. W ścisłym związku ze strategicznym celem niniejszego programu przyjęte zostają cele szczegółowe oraz działania, które zasadniczo umiejscowić można w następujących wymiarach zjawiska przemocy oraz walki z tym problemem społecznym, podejmowanej przez samorząd lokalny:

- profilaktyka różnego rzędu (szczególny nacisk na wdrażanie działań zaradczych o charakterze uniwersalnym);
- rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie oraz ograniczanie negatywnych następstw zjawiska przemocy domowej (działania podejmowane wobec rodzin uwikłanych w przemoc);
- rozwijanie systemu międzyinstytucjonalnej współpracy na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym, w zakresie przeciwdziałania oraz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie;
- monitorowanie zjawiska, prowadzenie badań służących diagnozie problemu społecznego oraz ostatecznie ewaluacja wdrożonych rozwiązań.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zakłada podjęcie przez samorząd gminny, we współpracy z innymi podmiotami, interdyscyplinarnych i kompleksowych działań ukierunkowanych na ochronę osób doznających przemocy, edukowanie całej społeczności lokalnej, a przede wszystkim osób przejawiających zachowania w zakresie omawianej problematyki i korekty tego typu zachowań. Realizacja zamierzeń ujętych w Programie powinna ostatecznie przełożyć się na wzrost świadomości, że przemoc w rodzinie to nie problem indywidualny lecz społeczny, który poprzez podjęcie wspólnego wysiłku może zostać skutecznie zminimalizowany.

DZIAŁ II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

Rozdział 1.

Definicje przemocy w rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w art. 2 pkt 2 podaje, iż przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przyjęta w polskim prawie definicja precyzuje pojęcie przemocy, które wśród przedstawicieli nauk społecznych napotyka na definicyjne trudności. Obecnie przyjmuje się, że przemoc to takie zachowania jednostki lub grupy, w wyniku których inne osoby ponoszą uszczerbek na ciele lub w zakresie funkcji psychicznych. Irena Pospiszyl uznaje, że przemoc to wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji. Do przemocy nie zalicza się tutaj zachowań nieświadomych, przypadkowych- będących efektem nieszczęśliwego zbiegu okoliczności oraz zachowań krzywdzących wynikających z ludzkiej bezradności.

Rozdział 2.

Klasyfikacja form przemocy

Ze względu na strategię działania przyjętą przez sprawcę przemocy wyodrębnić można:

- • Przemoc fizyczna- wszelkie celowe formy zachowań, w konsekwencji których ofiara doznała bólu i cierpienia. Sprawca przemocy fizycznej używa bezpośredniej siły wobec swojej ofiary, której rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie.
- • Przemoc psychiczna- sytuacje, gdzie stosunki interpersonalne ulegają patologizacji. Może przybierać formę przemocy jawnej lub ukrytej. Prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, wzbudza w ofierze strach oraz pozbawia ją poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem.

- • Przemoc seksualna- wymuszanie różnego typu niechcianych zachowań o charakterze seksualnym. Z przemocą seksualną mamy również do czynienia w sytuacji wymuszonych stosunków płciowych w ramach związku.
- • Przemoc ekonomiczna- prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy.
- • Przemoc w wymiarze społecznym- zakazywanie osobie utrzymywania kontaktów interpersonalnych, zabranianie wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych. Przemoc w wymiarze społecznym stanowi jawną odmianę przemocy psychicznej.
- • Zaniedbanie- jest to zjawisko społeczne odnoszące się w przeważającej części przypadków do relacji rodzic-dziecko. To ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Rozdział 3. Cechy charakterystyczne przemocy

Właściwości przemocy:

- • zawsze intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- • jest naruszeniem dóbr i praw osobistych jednostki,
- • wyraźna asymetria sił- ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy,
- • zawsze powoduje szkody, cierpienie i ból,
- • lubi się powtarzać i ma poczucie bezkarności,
- • jest częstokroć zagłuszaniem poczucia niemocy,
- • za akt przemocy zawsze odpowiada sprawca,
- • aktem przemocy jest także grożenie przemocą,
- • nie każda forma przemocy jest ścigana przez prawo.

Przemoc domowa nie jest czynem jednorazowym. Często ma długą, nawet kilkunastoletnią historię. Przemoc domowa zwykle powtarza się według zauważalnych prawidłowości.

Cykl przemocy składa się z trzech następujących po sobie faz:

- 1) faza narastającego napięcia- początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych (drobne nieporozumienia, błahostki, agresja);
- 2) faza ostrej przemocy- następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji;
- 3) faza miodowego miesiąca- czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca na nowo uwodzi ofiarę, przeprosza, obiecuje poprawę, jest uczynny i miły, jednak bez specjalistycznej pomocy kończy się to nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy. Przemoc z czasem się nasila, za każdym razem zarówno zachowanie sprawcy, jak i skutki są coraz bardziej dotkliwe dla ofiary. Z każdym kolejnym cyklem, faza „miodowego miesiąca” jest coraz krótsza, ogranicza się z czasem do tygodniowych bądź kilkudniowych przerw.

Rozdział 4. Kryzys i interwencja kryzysowa

Ze zjawiskiem przemocy nieodzownie związany jest kryzys i sposoby przeciwdziałania jemu w postaci tzw. interwencji kryzysowej.

W praktyce na interwencję kryzysową składają się najczęściej następujące działania:

- • udzielenie wsparcia emocjonalnego, ułatwiającego odreagowanie emocji,
- • konfrontowanie z rzeczywistością i przeciwdziałanie tendencjom do zaprzeczania i zniekształcania, aby sformułować najważniejszy w danym momencie problem do rozwiązania,
- • dokonanie oceny dotychczasowych sposobów radzenia sobie pod względem ich przystosowawczego bądź też nie przystosowawczego charakteru,
- • odwołanie się do sprawdzonych strategii radzenia sobie lub stworzenie nowych,

- • utworzenie planu pomocy.

Interwencja kryzysowa jest formą indywidualnej pomocy psychologicznej, ukierunkowana mniej lub bardziej bezpośrednio na szeroko rozumiany kryzys emocjonalny. Ma ona charakter oddziaływania krótkoterminowego, koncentrującego się na szerokim zakresie zjawisk, mogących mieć wpływ na równowagę emocjonalną jednostki, rodziny i grupy (Sęk H. (red.) Psychologia kliniczna. T. II, Warszawa 2005, Wydawnictwo Naukowe PWN).

Interwencja kryzysowa czerpie z rozmaitych form oddziaływania i pomocy. Relacja wsparcia interwencyjnego ma charakter przejściowy i krótkotrwały a jej celem są m.in.:

- wspieranie klienta, umożliwienie mu powrotu do emocjonalnej równowagi,
- zapobieganie hospitalizacji,
- skłonienie klienta do innego spojrzenia na wydarzenia krytyczne.

DZIAŁ III.

Przemoc w rodzinie w dokumentach prawnych

Rozdział 1.

Dokumenty międzynarodowe

W kontekście łamania praw człowieka, przemoc w rodzinie uznana została za istotny problem społeczny, który należy niezwłocznie rozwiązać. W związku z tym kwestia ta znalazła odzwierciedlenie w wielu dokumentach międzynarodowych, zalecających podejmowanie niezbędnych działań w celu eliminacji przemocy i ochrony jej ofiar. Do dokumentów tych zaliczamy między innymi:

- • Powszechna Deklaracja Praw Człowieka- uchwalona 10 grudnia 1948 roku w Paryżu;
- • Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych- otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 16 grudnia 1966 roku oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych- otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r.;
- • Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji wobec kobiet- przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 18 grudnia 1979 roku;
- • Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania- przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 10 grudnia 1984 roku;
- • Deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet- uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 grudnia 1993 roku;
- • Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej – uchwalona w Nicei 7 grudnia 2000 r., dostosowana w Strasburgu 12 grudnia 2007 roku (Dz. U. C 364 z 18.12.2000.);
- • Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet- uchwalona w 2004 roku;
- • Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno- Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet- wydana w 2006 roku;

Rozdział 2.

Podstawy prawne w Polsce

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie swoje podstawy prawne czerpie przede wszystkim z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie uchwalonego przez Radę Ministrów 25 września 2006 roku, jak również z Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010- 2013. Przewodnią myślą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Inne akty prawne stanowiące podstawę prawną dla realizacji Programu:

- • Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- • Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.);

- • Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.);
- • Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);
- • Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (Dz. U. z 2002r. Nr 7 poz. 58 z późn. zm.);
- • Ustawa z dnia 15 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 roku Nr 9, poz. 59 z późn. zm.);
- • Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.- Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 1997r. Nr 89 poz. 555 z późn. zm.)

Kodeks Karny wobec zjawiska przemocy

Prawo ujęte w Kodeksie Karnym ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- • groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona art. 190 k.k. – groźby karalne
- • zmuszanie, tj. używanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego zachowania się art. 191 k.k.- zmuszanie do określonych zachowań
- • zgwałcenie; Przystępstwo to popełnia każdy, kto przemocą zmusza inną osobę do stosunku płciowego. Także wtedy, gdy robi to mąż w stosunku do własnej żony! art. 197 k.k.- gwałt
- • dopuszczanie się czynu lubieżnego względem osoby poniżej 15 roku życia art. 200 k.k.
- • znęcanie się fizyczne lub moralne nad członkiem swojej rodziny lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą bezradną. Aby przemoc mogła być uznana za przestępstwo znęcania się, musi ona mieć charakter ciągły art. 207 k.k.- znęcanie się nad rodziną
- • rozpijanie małoletniego, dostarczając mu napojów alkoholowych, ułatwiając mu ich spożywanie lub nakłanianie do spożywania takich napojów art. 208 k.k.- rozpijanie małoletniego

DZIAŁ IV.

Ogólnopolskie dane statystyczne na temat przemocy w rodzinie

Zgodnie z wynikami badań przeprowadzonymi przez TNS OBOP na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w październiku 2007 roku problem przemocy w rodzinie jest zjawiskiem dostrzeganym w polskim społeczeństwie. Postrzeganie rozpowszechnienia zjawiska przemocy w rodzinie zmienia się w zależności od dystansu względem miejsca zamieszkania respondenta- badani za najczęstszą uważają przemoc w skali całego kraju, mniejszą - w skali województwa, za rzadszą - w zamieszkiwanej miejscowości, natomiast najrzadszą - w najbliższej okolicy, sąsiedztwie. Większe rozpowszechnienie przemocy dostrzegają osoby, których ona bezpośrednio dotyczy, czyli osoby, które były jej sprawcami lub ofiarami. Ciekawe wydaje się to, że te same osoby oceniają, że w najbliższym otoczeniu jest mniej przemocy w rodzinach niż w skali całego kraju.

Wyniki badań wskazują, że prawie dwie trzecie Polaków (64%) zna w swoim otoczeniu, takie rodziny, w których dochodzi do różnych form przemocy. Wśród znanych sobie rodzin, najczęściej respondenci dostrzegają występowanie przemocy psychicznej (52% badanych stwierdziło, że zna takie rodziny) oraz fizycznej (44%). Wśród badanych znacznie rzadziej spotykamy się ze znajomością przypadków przemocy ekonomicznej (26%), a w szczególności seksualnej (9%). Wynikać to może z faktu, iż są one łatwiejsze do ukrycia, bądź rzeczywiście występują rzadziej niż pozostałe formy przemocy. Nie wykluczone jest również to, że ma to związek z wiedzą na temat przemocy seksualnej i ekonomicznej oraz z brakiem umiejętności rozpoznawania symptomów świadczących o tej formie zachowania.

Wyniki powyżej przytoczonych badań wskazują, iż jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył co trzeci Polak (36%). Większość z tych osób było ofiarami przemocy co najwyżej kilkukrotnie i wcześniej niż przed 12 miesiącami od dnia przeprowadzenia badań. Osób wielokrotnie krzywdzonych przez członków rodziny było 11%. Do najbardziej rozpowszechnionej formy przemocy zaliczono przemoc psychiczną, której doświadczyło 31% badanych. Stosunkowo rzadziej badani doświadczali przemocy fizycznej (17%), ekonomicznej (8%) oraz seksualnej (3%). Przeważnie respondenci doświadczali tylko jednej formy przemocy (20%), jednakże co setny (1%) badany doznał ze strony członka rodziny zarówno przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, jak i seksualnej.

Wyniki badań przeprowadzonych przez TNS OBOP wskazują, iż co 5 Polak (20%) zadeklarował, że był sprawcą przemocy wobec członków swojego gospodarstwa domowego. Sprawcy najczęściej przyznawali się do przemocy psychicznej (15%), znacznie rzadziej do przemocy fizycznej (9%), natomiast bardzo rzadko do ekonomicznej (2%) i seksualnej (0,4%). Do stosowania przemocy wobec członków własnej rodziny częściej przyznają się mężczyźni (24%), niż kobiety (15%). Wiek nie ma istotnego wpływu na prawdopodobieństwo, że dana osoba może być sprawcą przemocy. Okazuje się, że więcej osób przyznających się do stosowania przemocy jest wśród osób z wykształceniem wyższym (25%), niż wśród tych z wykształceniem podstawowym (15%). Częściej deklarują, że zdarzyło się im być sprawcami przemocy, osoby z miast (21%), niż ze wsi (17%).

Z statystyk policyjnych wynika, że liczba sprawców przemocy domowej w 2010 roku wynosiła 83 390, w tym 54 030 pod wpływem alkoholu. Spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinie. Okazuje się, że 46% ofiar- niezależnie od rodzaju przemocy- stwierdziło w badaniach TNS OBOP, że przynajmniej raz sprawca był w momencie zdarzenia pod wpływem alkoholu. Niechętnie do picia alkoholu przyznają się natomiast sprawcy przemocy w rodzinie (15%).

Do bycia ofiarami przemocy przyznają się częściej kobiety (39%), mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (42%). Ogólnie ponad dwie piąte Polaków (42%) zamieszkuje lub zamieszkiwało w przeszłości w gospodarstwie domowym, w którym dochodziło do przemocy (byli ofiarą, sprawcą lub świadkiem przemocy). Według procedury „Niebieska Karta” liczba ofiar przemocy domowej w 2010 roku wynosiła 134 866 osób. Policja ogółem interweniowała w domach ofiar przemocy 586 062 razy. Z danych Policji wynika, że najczęściej informacje na temat wystąpienia w rodzinie zjawiska przemocy kierowane są do ośrodków pomocy społecznej oraz ośrodków interwencji kryzysowej. Stosunkowo często miejscem kierowania tego typu informacji jest również komisja rozwiązywania problemów alkoholowych bądź różnego rodzaju organizacje pozarządowe. Stosunkowo rzadko rozwiązywaniem problemu przemocy w rodzinie zajmują się placówki służby zdrowia i placówki szkolno-wychowawcze. Z badań przeprowadzonych przez TNS OBOP wynika, że poziom korzystania z pomocy przez rodziny dotknięte problemem przemocy jest bardzo niewielki (korzystała z niej co 5 rodzina- 21%). Najczęściej z pomocy korzystają rodziny, w których występuje przemoc fizyczna (20%) i psychiczna (19%). Rzadziej z pomocy korzystają rodziny dotknięte przemocą ekonomiczną (14%) i seksualną (17%). Uzyskiwana pomoc najczęściej ogranicza się do interwencji policji, ewentualnie sądu lub kuratora. Stosunkowo rzadko rodziny dotknięte przemocą korzystają z porad specjalistów, pomocy terapeutycznej, leczenia odwykowego etc. Pozytywna w tym wszystkim wydaje się opinia badanych na temat skuteczności otrzymanej pomocy. Pomoc oceniana jest na ogół jako przynajmniej częściowo skuteczna- najbardziej w przypadku przemocy seksualnej (79%), najmniej- przemocy ekonomicznej (67%).

Ważny z punktu widzenia zapobiegania kolejnym przypadkom stosowania przemocy w rodzinie jest fakt, iż doświadczenie przemocy w rodzinie wpływa na jej stosowanie wobec członków rodziny w przyszłości, tzn. 13% Polaków deklaruje, że jednocześnie są ofiarami, jak i sprawcami aktów przemocy. Istotne jest więc zapobieganie przemocy wobec dzieci, która jest zjawiskiem stosunkowo częstym. Zgodnie z wynikami badań TNS OBOP, 14% respondentów żyło w 2007 roku w gospodarstwie domowym, w którym ofiarą przemocy było dziecko. Dzieci najczęściej padają ofiarą przemocy psychicznej (10%) i fizycznej (7%), rzadziej ekonomicznej (3%) i seksualnej (mniej niż co setny badany).

Niepokojący jest również fakt, iż 5% Polaków deklaruje, iż mieszka w gospodarstwie domowym, gdzie ofiarą przemocy stała się osoba starsza lub niepełnosprawna. Wobec osób starszych najczęściej stosowaną formą przemocy jest przemoc psychiczna (3%), następnie fizyczna (2%) i ekonomiczna (1%). Przemoc ekonomiczna znacznie częściej niż osoby nigdy nie chorujące (7%), dotyka osoby chore, niepełnosprawne i wymagające opieki (13%).

Pamiętajmy, że 75-80% sprawców to osoby z najbliższego otoczenia ofiary. Czynnikiem ryzyka wystąpienia aktów przemocy w rodzinie są: zła relacja małżeńska, brak wyraźnych granic i ról, nieudane współżycie seksualne, ogólne zaniedbywanie dzieci, izolacja społeczna i terytorialna, a także zaniedbywanie emocjonalne, uzależnienie, praca zmianowa rodziców, rozwód.

DZIAŁ V.

Diagnoza zjawiska przemocy

W wielu polskich rodzinach mają miejsce akty przemocy wobec współmałżonka oraz dzieci. Wciąż jednak jest to zjawisko trudne do oszacowania. Wynika to z faktu, iż ofiary przemocy najczęściej ukrywają przed swoim otoczeniem fakt bicia i wykorzystywania. Ofiary przemocy rzadko również decydują się na fachową pomoc zajmujących się tą sprawą instytucji. Złożoność oraz stopień skomplikowania tak formalnych, jak i emocjonalnych relacji rodzinnych sprawia, że instytucje pomocowe mają częstokroć duże problemy z wniknięciem w rodzinę dotkniętą problemem przemocy i skuteczną interwencją w przypadku kryzysu.

Rozdział 1.

Działania podejmowane wobec ofiar i sprawców przemocy przez podmioty odpowiedzialne za udzielanie pomocy

Skala przemocy, jej zasięg oraz dolegliwości społeczne decydują o tym, jaki powinien być system przeciwdziałania przemocy domowej. Na terenie gminy podejmowane są działania wspierające ofiary przemocy i zapobiegające jej, zgodnie ze swoimi kompetencjami podejmujące następujące instytucje: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy.

- Punkt Konsultacyjny dla Rodzin w Łasku

Punkt Konsultacyjny dla Rodzin działa w strukturze Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łasku od 2004 roku. Jest jednostką specjalistyczną w zakresie terapii rodzinnej ze szczególnym uwzględnieniem osób dotkniętych problemem alkoholowym. Celem Punktu Konsultacyjnego jest również poradnictwo psychologiczno - terapeutyczne w sytuacjach kryzysów osobistych, małżeńskich i rodzinnych, w tym także pomoc ofiarom przemocy, poradnictwo pedagogiczne dla dzieci i młodzieży oraz dla rodziców w zakresie problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą.

W Punkcie zatrudniony jest: 1 psychoterapeuta, 2 psychologów oraz 3 pedagogów ze specjalizacjami: socjoterapia, terapia rodzin, edukacja seksualna, uzależnienia, logopedia.

Punkt Konsultacyjny dla Rodzin znajduje się w budynku LO przy ul. Żeromskiego 14, a filia Punktu Konsultacyjnego w Kolumnie mieści się w budynku Posterunku Policji przy ul. Plac Szarych Szeregów 6, gdzie użytkowane jest jedno pomieszczenie. Oba punkty są odpowiednio wyposażone i dostosowane do prowadzenia działalności w zakresie poradnictwa i terapii rodzinnej.

Dominującymi problemami, z jakimi w 2010 r. zgłaszały się osoby i rodziny do Punktu Konsultacyjnego są:

- • zaburzenia w relacjach z najbliższymi,
- • brak stabilizacji zawodowej, niskie poczucie swojej wartości, lęki, depresyjne,
- • problemy rodzinne związane z nadużywaniem alkoholu przez jednego z rodziców,
- • trudności w radzeniu sobie w sytuacjach społecznych przez dorosłe dzieci
- • alkoholików,
- • zaburzenia w komunikacji werbalnej dzieci i młodzieży oraz związane z tym zaburzenia emocjonalne,
- • trudności wychowawcze i szkolne z dorastającymi dziećmi,
- • przejawy agresji słownej i fizycznej u dzieci, postawy buntu, negatywizmu w stosunku do osób dorosłych,
- • problemy kradzieży pieniędzy przez dzieci oraz ich wymuszania od młodszych kolegów,
- • funkcjonowanie emocjonalne i zaburzenia nastroju, nerwice lękowe, zachowania autodestrukcyjne,
- • problemy małżeńskie, rozwody, konflikty domowe,
- • zbyt duże oczekiwania i ambicje rodziców w stosunku do dziecka,
- • nieumiejętność radzenia sobie z porażką,
- • problemy wieku rozwojowego u dzieci (przedszkolnego, szkolnego),
- • problemy radzenia sobie w grupie,
- • trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci,

- • wady wymowy u dzieci powodujące problemy szkolne,
- • profilaktyka i wczesna interwencja w stosunku do dzieci budzących niepokój w rozwoju psychofizycznym i zachowaniu,
- • trudność w wymowie u osób po przebytych urazach mózgu,
- • hazard,
- • zaburzenia nastroju i depresje.

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy

Zespół Interdyscyplinarny został powołany na mocy Uchwały Nr LII/560/10 Rady Miejskiej w Łasku z dnia 12 listopada 2010 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Łasku oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania i Zarządzenia Nr 74/2011 Burmistrza Łasku z dnia 11 kwietnia 2011 roku, do którego zadań należy:

- 1) budowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) opracowanie procedur współpracy instytucji w celu powstrzymania przemocy,
- 3) monitorowanie zjawiska przemocy,
- 4) koordynacja działań instytucji zajmujących się przemocą na terenie gminy,
- 5) współpraca ze wszystkimi instytucjami i podmiotami działającymi na polu przeciwdziałania przemocy,
- 6) propagowanie zachowań prospołecznych,
- 7) pozyskiwanie środków finansowych na realizację zadań.

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku

Jednostką samorządu powiatowego zajmującą się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, a przede wszystkim działający w strukturach Centrum Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Zadaniem OIK- u jest udzielenie pomocy osobom poszkodowanym w wyniku przeżytych traumatycznych zdarzeń, w celu zapewnienia poczucia bezpieczeństwa i ochrony przed szkodliwymi następstwami sytuacji kryzysowej. Nadrzędny cel Ośrodka to udzielenie skutecznej pomocy w sytuacjach zagrożenia spowodowanego przeżywanym kryzysem rodzinnym, osobistym, rozwojowym lub losowym, osobom znajdującym się w sytuacjach osłabienia własnych możliwości zaradczych.

Do ośrodka Interwencji Kryzysowej najczęściej zgłaszają się osoby z następującymi problemami:

- • doznawanie przemocy psychicznej i fizycznej;
- • przeżywanie kryzysu osobistego związanego z doznawaną przemocą;
- • sprawcy przemocy szukający pomocy w dokonywaniu zmian w swoim zachowaniu (ograniczaniu przemocy);
- • konflikty małżeńskie i rodzinne;
- • przewlekły kryzys rodzinny;
- • uzależnienia, głównie od alkoholu;
- • trudności wychowawcze (w tym problemy z dziećmi adoptowanymi);
- • niski poziom wiedzy o przysługujących prawach, trudności w pisaniu podań, odwołań, pozwów rozwodowych, pozwów o alimenty i innych pism urzędowych;
- • kryzys emocjonalny spowodowany np.: gwałtownymi zmianami sytuacji życiowej;
- • brak własnych możliwości zaradczych, poczucie bezsilności, zagubienie;
- • nieumiejętność radzenia sobie z problemami życia codziennego;
- • zagrożenie eksmisją oraz konsekwencje postępowań egzekucyjnych z wynagrodzenia za pracę, rachunków bankowych czy też świadczeń emerytalno- rentowych;

- • roszczenia odszkodowawcze;
  - • regulowanie stanu prawnego nieruchomości i roszczeń windykacyjnych dotyczących nieruchomości;
- Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**

W ofercie działań podejmowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku jest praca ze sprawcami przemocy domowej, w ramach wdrożonego w 2009 roku Programu korekcyjno-edukacyjnego. Środki finansowe na realizację wyżej wymienionego Programu przekazane zostały z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego. Oferta skierowana na pracę ze sprawcą jest jednocześnie odpowiedzią na zapotrzebowanie ofiar, które oczekują zmiany zachowań sprawcy przemocy. Sprawca rzadko przyjmuje do świadomości istotę i konsekwencje swoich czynów. W roku 2009 Program realizowano z czterema rodzinami. W roku 2010 Programem zostało objętych 5 sprawców przemocy skazanych wyrokami sądu oraz zgłoszonych przez kuratora sądowego.

Celem Programu pracy ze sprawcami przemocy jest ograniczanie zjawiska przemocy poprzez zmianę funkcjonowania sprawcy. Program ma charakter psychoedukacyjny, który polega na przekazaniu wiedzy na temat przemocy oraz charakter korekcyjny, który polega na trenowaniu umiejętności zachowań nieagresywnych i asertywności. Sprawca przemocy, jako uczestnik programu, zrozumieć ma swoją historię rodzinną, skąd pojawiły się u niego tego typu zachowania. Poznać ma historię swojego partnera i genezę jego zachowań. Uczestnictwo w programie ma nauczyć sprawców przemocy oraz jej ofiary zachowań asertywnych, traktowania konfliktu jako różnicy poglądów lub interesów, nie zaś jako zagrożenia dla własnego „JA”, rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny. Program uczyć ma sprawców przemocy radzenia sobie z napięciem i stresem, budowania poczucia własnej wartości, zaufania do siebie i do innych.

Specjaliści zakładają, że powyższe cele osiągnąć można takimi metodami pracy jak: rozmowy indywidualne ze sprawcami przemocy oraz z partnerem sprawcy, sesje grupowe (grupa edukacyjno- terapeutyczna).

- Powiatowa Komenda Policji

W celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 1998 roku wprowadzono w Polsce tzw. „Niebieską Kartę”, która była dokumentem służbowym wypełnianym przez funkcjonariusza policji lub pracownika socjalnego w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przemocy w rodzinie. Komenda Powiatowa Policji w Łasku zjawiskiem występowania przemocy w rodzinie w ramach procedury tzw. „Niebieskiej karty” zajmuje się od 2004 roku. Dzielnicy systematycznie prowadzą rozpoznanie pod względem zjawiska stosowania przemocy w rodzinie.

Tabela nr 1. Zjawisko występowania przemocy w rodzinie w latach 2008- 2010

Rok	<u>Liczba interwencji domowych</u>	<u>Liczba procedur Niebieska karta</u>	<u>Liczba procedur Niebieska karta na terenie miasta Łask</u>	<u>Liczba procedur Niebieska karta na terenach poza miejskich</u>
2008	1344	116	34	82
2009	1273	82	20	62
2010	809	59	25	34

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Łasku

Tabela nr 2. Liczba sprawców przemocy w rodzinie z podziałem na płeć

Rok	Liczba procedur	Liczba kobiet- sprawców	Liczba mężczyzn
	Niebieska karta	przemocy	sprawców przemocy
2008	116	5	111
2009	82	1	81
2010	59	2	57

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Łasku

Z powyższego zestawienia wynika, że od roku 2008 systematycznie maleje liczba zgłaszanych interwencji domowych, jak również maleje liczba prowadzonych procedur „Niebieska karta”. Największy spadek liczby przestępstw wobec członka rodziny z użyciem przemocy oraz czynności prowadzonych w związku z powyższym odnotować możemy na terenach pozamiejskich, w gminach wiejskich powiatu łaskiego.

Z danych Komendy Powiatowej Policji wynika, iż w większości przypadków sprawcami przemocy są mężczyźni. Około 75% wszczętych przez funkcjonariuszy Policji procedur było wynikiem nadużywania alkoholu w rodzinie przez jednego lub obojga partnerów. Policjanci KPP w Łasku w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych procedur „Niebieska karta” występują z wnioskami o podjęcie leczenia odwykowego przez osoby nadużywające alkoholu.

- Prokuratura Rejonowa w Łasku

Przestępstwa dotyczące użycia przemocy w rodzinie to jeden z obszarów działań prokuratury. Prokuratura Rejonowa w Łasku w latach 2008- 2009 odnotowała 208 przypadków wystąpienia lub prawdopodobieństwa wystąpienia przemocy w rodzinie.

Tabela nr 3. Liczba przestępstw popełnionych wobec członka rodziny z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej w latach 2008-2010

Rok	Liczba osób oskarżonych o przestępstwa popełnione wobec członka rodziny z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej	Liczba postępowań umorzonych	Odmowa wszczęcia postępowania
2008	39	16	31
2009	27	17	27
2010	41	29	43

Źródło: Dane Prokuratury Rejonowej w Łasku

Analizując powyższe dane należy zwrócić uwagę na fakt, iż pomimo wzrostu liczby osób oskarżonych o przestępstwa popełnione wobec członka rodziny z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej, ostateczna liczba sprawców przemocy skazanych wyrokiem sądu uległa zmniejszeniu.

- Sąd Rejonowy w Łasku

Decyzja o postawieniu w stan oskarżenia sprawców przemocy w rodzinie w większości systemów prawnych na świecie spoczywa na prokuratorach, jako reprezentantach państwa i społeczeństwa. Przestępstwa z użyciem przemocy przeciwko członkom rodziny stosunkowo rzadko znajdują swój finał w sądach. W latach 2009- 2010 w Sadzie Rejonowym w Łasku prowadzono 58 postępowań dotyczących przemocy w rodzinie.

W polskim Kodeksie Karnym istnieje wyodrębnione przestępstwo znęcania się nad rodziną. Przestępstwo to znalazło swój wyraz w rozdziale „Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece”. Podstawowa forma przestępstwa została zdefiniowana w art. 207 § 1 KK i obejmuje takie formy znęcania się nad członkiem rodziny, jak przemoc fizyczna i psychiczna.

Art.207 KK. Brak treści

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu [określonego w § 1 lub 2] jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Łasku

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Łasku, mieszcząca się przy ulicy Batorego, realizuje następujące zajęcia:

- terapia logopedyczna,
- • terapia pedagogiczna,
- • trening ortograficzny (dla dzieci z opinią PP-P),
- • zajęcia z dziećmi zdolnymi,
- • dogoterapia (dzieci w wieku 3-9 lat),
- • wczesne wspomaganie rozwoju (dla dzieci z opinią wczesnego wspomaganie rozwoju),
- • zajęcia psychoedukacyjne dla młodzieży ponadgimnazjalnej,
- • terapia psychologiczna indywidualna,
- • zajęcia usprawniające grafomotorykę (dzieci w wieku 5-6 lat),
- • zajęcia socjoterapeutyczne.

W zakresie przeciwdziałania przemocy Poradnia prowadzi zajęcia dla uczniów:

- • źródła, przyczyny i możliwe skutki agresywnych zachowań wśród młodzieży;
- • jak radzić sobie z trudnymi emocjami;
- • agresji stop - przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym;
- • bez złości mamy więcej radości;
- • konflikty pod lupą;
- • sztuka odmawiania - zachowania asertywne;
- • wagary - ucieczka przed problemami czy początek kłopotów.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Łasku w roku szkolnym 2010/2011 realizowała działania dla 8816 dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 19 lat. Przeprowadzono grupowe zajęcia pedagogiczne dla dzieci i młodzieży na terenie szkół m.in. o tematyce: Ocena relacji klasowych, W pętli uzależnień, Jak radzić sobie ze złością, Bez złości mamy więcej radości, Nie- nie zawsze oznacza nieuprzejmość- zachowania asertywne, Jak radzić sobie z trudnymi emocjami, Jak radzić sobie ze złością i nauczyć się tolerancji wobec innych, Wagary- początek kłopotów, Wartości w życiu młodego człowieka, Życzliwość- droga do pozytywnych relacji między ludźmi, Pochopna opinia może być krzywdząca, Bezceremonialny język- czas to zmienić. Wulgarnie rozmowy dzieci, Stres- rozpoznanie, mechanizmy, sposoby radzenia sobie ze stresem, Zjawisko stresu- czynniki wyzwalające i sprzyjające radzeniu sobie ze skutkami stresu, Dopalacze i inne.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna prowadzi konsultacje dla nauczycieli i wychowawców oraz dla rodziców. Poradnia przeprowadziła spotkania psychoedukacyjne dla rodziców o tematyce: Źródło i przyczyny zachowań agresywnych, Przemoc w sieci- jak uchronić przed nią dzieci, Do głoski r trzeba dorosnąć, Jak skutecznie porozumiewać się z innymi- podstawy i trening dobrej komunikacji.

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 147, poz. 1231 z późn. zm.). Komisja zajmuje się przede wszystkim wspieraniem i rehabilitacją osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, kształtowaniem i promowaniem zdrowego stylu życia oraz pomocą rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych.

Do zadań Komisji należy:

- • kreowanie właściwych postaw wobec uzależnień i przemocy;
- • przyjmowanie zgłoszeń o wypadkach nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem o skierowanie na badanie przez biegłego osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny;
- • wydawanie opinii w sprawach zgodności lokalizacji i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- • kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- • zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, m.in. motywowanie i kierowanie do leczenia;
- • udzielanie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym pomocy prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- • prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej;
- • wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

2. Wnioski- analiza SWOT

ZALETY	WADY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Na terenie Gminy Łask działają instytucje, które podejmują problematykę i realizują szereg zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do instytucji tych zaliczyć należy: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policję, placówki oświatowe, Punkt Konsultacyjny dla Rodzin, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna; ✓ Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy ✓ Możliwość skorzystania z porad i wsparcia specjalistów takich, jak psycholog, pracownik socjalny, prawnik; ✓ Działania edukacyjne w placówkach oświatowych; ✓ Programy edukacyjno- korekcyjne dla sprawców przemocy; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak dla osób wymagających natychmiastowej pomocy dostępności specjalistów przez całą dobę; ✓ Brak zorganizowanych grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie; ✓ Brak dokładnych procedur współpracy dotyczącej przemocy w rodzinie pomiędzy poszczególnymi instytucjami i służbami działającymi na terenie gminy; ✓ Niewystarczające środki finansowe na realizację zadań z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prowadzenia terapii rodzin; ✓ Bierność rodzin w rozwiązywaniu swych problemów; ✓ Wysokie bezrobocie, zła sytuacja ekonomiczna rodzin;
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Możliwość pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz na realizację działań przewidywanych w w/w Programie; ✓ Atmosfera i otwartość wszystkich instytucji i służb funkcjonujących na terenie gminy odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, sprzyjająca realizacji zamierzonych celów; ✓ Wykwalifikowane kadry; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niewystarczające środki finansowe w budżecie samorządu na wspieranie dodatkowych działań nałożonych przez ustawodawcę na jednostki samorządowe; ✓ Ubożenie rodzin, zwiększanie się obszarów ubóstwa i biedy; ✓ Powielanie negatywnych wzorców funkcjonowania w rodzinach.

DZIAŁ VI. Cele programu

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czyli zminimalizowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Łask. Głównym zadaniem, jakie stoi przed osobami zajmującymi się kwestią przeciwdziałania przemocy domowej jest zmiana postaw i świadomości społecznej w zakresie problemów osób krzywdzonych oraz zniesienie stereotypów utrudniających zapobieganie przypadkom przemocy oraz podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest również zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób będących ofiarami przemocy domowej. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu osiągnąć można poprzez zwiększenie oferty pomocowej świadczonej przez instytucje zlokalizowane na terenie gminy.

Cele szczegółowe:

- 1) Rozbudowa gminnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec problemu przemocy oraz zagrożeń z niej wynikających,
- 3) Organizowanie profesjonalnej pomocy dla ofiar i sprawców przemocy,
- 4) Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy

DZIAŁ VII. Adresaci programu

Działania Programu adresowane są przede wszystkim do:

- 1) Ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
  - a) dzieci,
  - b) współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
  - c) osób starszych,
  - d) osób niepełnosprawnych;
- 2) Sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) Świadców przemocy w rodzinie;
- 4) Przedstawicieli instytucji i służb świadczących pomoc w sytuacji wystąpienia przemocy domowej;
- 5) Społeczności lokalnej.

DZIAŁ VIII. Realizatorzy

Wśród realizatorów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie należy wymienić następujące instytucje:

- a) Urząd Miejski w Łasku
- b) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- c) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku z działającym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- d) placówki oświatowe
- e) Komenda Powiatowa Policji;
- f) służba zdrowia;
- g) Kościół Katolicki, związki wyznaniowe oraz organizacje społeczne, fundacje i stowarzyszenia działające w obszarze przemocy w rodzinie,
- h) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

DZIAŁ IX.

Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że realizacja Programu przyniesie następujące rezultaty:

- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Łask;
- Zapobieganie przemocy w rodzinie. Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie;
- Niwelowanie skutków przemocy w rodzinie;
- Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób będących ofiarami przemocy domowej;
- Zwiększenie oferty pomocowej skierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy;
- Poszerzenie oferty dla dzieci i młodzieży zagrożonej i dotkniętej przemocą w rodzinie;
- Zwiększenie kompetencji i umiejętności osób pracujących w obszarze przemocy domowej;
- Wzrost poziomu wiedzy nauczycieli w zakresie pomocy dziecku doznającemu przemocy;
- Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców Gminy Łask na temat przemocy w rodzinie;
- Zwiększenie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy;
- Wzrost społecznej wrażliwości i zaangażowania w działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- Wzrost poziomu wiedzy rodziców na temat najlepszych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych;
- Zintensyfikowanie współpracy pomiędzy poszczególnymi służbami i instytucjami pracującymi z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy.

DZIAŁ X.

X. Obszary działań

Cele działań i przewidywane efekty realizacji programu odnoszą się do następujących obszarów:

- Profilaktyka- promowanie wartości rodzinnych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych;
- Edukacja- przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego skutków i konsekwencji; Informowanie o możliwych formach pomocy;
- Wsparcie- przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u ofiar przemocy, uświadamianie praw i możliwości rozwiązywania problemu poprzez pomoc psychologiczną, prawną i socjalną oraz przeciwdziałanie izolacji rodzin dotkniętych przemocą;
- Interwencja- przerwanie przemocy, ochrona jej ofiar, izolacja i oddziaływanie na sprawców;
- System przeciwdziałania przemocy- realizowany przez Zespół Interdyscyplinarny

DZIAŁ XI.

Sposób realizacji Programu- działania

1. Cel szczegółowy: Rozbudowa gminnego systemu przeciwdziałania przemocy

<u>DZIAŁANIA</u>	<u>REZULTATY</u>	<u>WSKAŹNIKI</u>	<u>REALIZATORZY</u>	<u>TERMIN REALIZACJI</u>	<u>ŹRÓDŁA FINANSOWANIA</u>
1. Rozwój działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy	Podniesienie jakości usług kierowanych do osób dotkniętych przemocą; Podniesienie kwalifikacji członków zespołu;	Przeprowadzone szkolenia	MGOPS	Okres realizacji Programu	Budżet gminny
2. Organizowanie cyklicznych spotkań pracowników instytucji pomocowych w celu wymiany doświadczeń	Nowe wnioski dotyczące działań w sferze przeciwdziałania przemocy; Doskonalenie form niesienia pomocy; Wypracowanie możliwie najlepszych metod pracy;	Ilość zorganizowanych spotkań	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	okres realizacji Programu	Budżet gminny
3. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Łask	Szczegółowe określenie 'grup ryzyka', ich potrzeb i zasobów	Baza danych	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	praca ciągła	Budżet gminny
4. Upowszechnienie wypracowanych procedur	Umiejętność stosowania procedur przez służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy	Znajomość procedur	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	praca ciągła	
6. Monitorowanie programu	ocena realizacji Programu; Dokonywanie korekt, modyfikacja założeń programowych; Wdrażanie mechanizmów umożliwiających sprawne monitorowanie problemów społecznych i procedur postępowania w przypadku zaistnienia przemocy	Liczba spotkań, ustalenia, plany; modyfikacja programu; Sprawnie działający system	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	IV kwartał	
7. Koordynowanie działań	Sprawnie działający system	Liczba spotkań, podejmowane działania	MGOPS	praca ciągła	Budżet gminny; Fundusze pomocowe Unii Europejskiej;

8. Pozyskiwanie środków finansowych	Pozyskanie środków finansowych m.in. z programu 'Razem bezpieczniej', programu osłonowego 'Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy' etc.	Ilość pozyskanych środków	MGOPS samorząd gminny	praca ciągła	Fundusze krajowe ; Fundusze pomocowe Unii Europejskiej;
9. Pozyskiwanie nowych partnerów	Stworzenie nowych możliwości realizacji zadań, nowatorskich programów rozwiązywania problemów	Nowi partnerzy, nowatorskie programy	Instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy	praca ciągła	budżet gminny
10. Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą	Zwiększenie dostępności oferty pomocowej; Rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla Rodzin;	Zwiększenie godzin pracy Punktu dla osób dotkniętych przemocą,; liczba osób korzystających z pomocy	Instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy	praca ciągła	Fundusze krajowe ; Fundusze pomocowe Unii Europejskiej;

2. Cel szczegółowy: Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec problemu przemocy oraz zagrożeń z niej wynikając

DZIAŁANIA	REZULTATY	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1. Kampanie informacyjne	Wzrost świadomości społecznej na temat problematyki przemocy (jak funkcjonuje, jakie są jej mechanizmy, gdzie szukać pomocy)	Ilość zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie	MGOPS Policja Samorząd gminny;	I-II kwartał Każdego roku	Budżet gminny; Fundusze krajowe i pomocowe Unii Europejskiej;
2. Pogadanki, spotkania i prelekcje	Częstsze ujawnianie faktów zaistnienia przemocy; Wzrost świadomości społecznej na temat problemu przemocy; Ograniczenie skali zjawiska przemocy; Zwiększenie wrażliwości społeczności lokalnej na zjawisko przemocy;	Ilość osób biorących udział w spotkaniach/prelekcjach	Policja, MGOPS; Szkoły; Organizacje pozarządowe; GKRPA;	Praca ciągła	Fundusze krajowe i pomocowe Unii Europejskiej; Budżety gminny;
3. Stworzenie i funkcjonowanie strony internetowej	Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy; Poszerzenie wiedzy na temat możliwości zapobiegania i przeciwdziałania przemocy; Uzyskanie informacji na temat instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy	Ilość wejść na stronę internetową;	MGOPS; Samorząd gminny; Policja;	III kwartał	Fundusze krajowe i pomocowe JST; Budżet gminny;
4. Współpraca z lokalnymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi	Akcje promocyjno- informacyjne; Wzrost świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy; Częstsze ujawnianie zjawiska przemocy;	Liczba przeprowadzonych akcji informacyjno-promocyjnych;	Samorząd gminny; MGOPS - Punkt Konsultacyjny dla Rodzin, GKRPA;	Praca ciągła	Fundusze krajowe i pomocowe Unii Europejskiej; Budżet gminny;

5. Tworzenie i promowanie w środowisku lokalnym instytucji pomocowych	Zwiększenie dostępności instytucji rozwiązujących problemy wynikające z zaistnienia przemocy; Ograniczenie skali zjawiska przemocy i jego następstw; Częstsze ujawnianie faktów przemocy;	Ilość materiałów promocyjnych; Liczba osób zatrudnionych w instytucjach zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy;	Samorząd gminny;	Praca ciągła	Budżet gminny; Fundusze krajowe i pomocowe Unii Europejskiej;
6. Wykorzystywanie okolicznościowych imprez (np. Dni Łasku) do prowadzenia kampanii informacyjnych	Zwiększenie wrażliwości społeczności lokalnej na sytuacje przemocowe; Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy;	Ilość materiałów informacyjnych; Liczba ujawnionych przypadków przemocy; Liczba imprez okolicznościowych, na których prowadzone były kampanie informacyjne;	Samorząd gminny; Policja; Organizacje pozarządowe; MGOPS GKRPA;	maj-wrzesień	Budżet gminny; Fundusze krajowe i pomocowe Unii Europejskiej;
7. Konferencje o tematyce przemocy	Wzrost świadomości społecznej na temat problematyki przemocy; Wzrost świadomości samorządu (integrowanie działań pomocowych);	Liczba przeprowadzonych konferencji	Samorząd gminny; MGOPS; Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	wrzesień- październik	Budżet gminny; Fundusze krajowe i pomocowe Unii Europejskiej;

3. Cel szczegółowy: Organizowanie profesjonalnej pomocy dla ofiar i sprawców przemocy (rodzin dotkniętych przemocą)

DZIAŁANIA	REZULTATY	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1. Działania interwencyjne w przypadku zaistnienia przemocy	Zastosowania wypracowanych procedur działania; Zapewnienie miejsca pobytu dla ofiar przemocy	Przeprowadzone zgodnie z procedurą interwencji; Liczba zapewnionych miejsc pobytu dla ofiar przemocy;	MGOPS; Zespół Interdyscyplinarny – Grupa Robocza; Sąd, Prokuratura Policja Służba zdrowia	Natychmiast po zdarzeniu, Najszybciej, jak pozwalają na to procedury	Budżet gminny
2. Praca ze sprawcą przemocy	Postępowanie sądowe i nadzór kuratorski; Udział sprawcy w Programie korekcyjno-edukacyjnym;	Liczba osób uczestniczących w Programie korekcyjno-edukacyjnym;	Sąd; Policja; PCPR	praca ciągła	Fundusze krajowe i pomocowe Unii Europejskiej;
3. Otoczenie specjalistyczną pomocą osób dotkniętych przemocą	Stworzenie wystarczającej sieci placówek zapewniających specjalistyczną pomoc osobom dotkniętym przemocą; Prowadzenie punktów informacyjno – konsultacyjnych dla osób zagrożonych przemocą i patologią społeczną Organizowanie i zapewnienie pomocy w formie: - indywidualnej psychoterapii - terapii grupowej, - grup wsparcia, - grup rozwoju osobistego - terapii rodzin Opracowanie i prowadzenie specjalistycznych programów dla osób będących ofiarami;	- kompleksowa pomoc psychologiczna - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i równowagi emocjonalnej, - przywrócenie harmonii w rodzinie, - wypracowanie i utrwalenie prawidłowych postaw i zachowań - stworzenie mieszkańcom powiatu możliwości dostępu do informacji, - motywowanie do terapii, wstępna diagnoza, ukierunkowanie na rozwiązanie problemu; - realizowane programy;	MGOPS; Punkt Konsultacyjny dla Rodzin; Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	praca ciągła	Budżet gminny; Fundusze krajowe i pomocowe Unii Europejskiej;

4. Zwiększenie możliwości pomocowych instytucji	Zapewnienie szkoleń z dziedziny psychologii, psychiatrii, pedagogiki, pracy z rodziną, socjoterapii, umiejętności interpersonalnych dla pracowników pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, PCPR, POW, pedagogów, nauczycieli Zapewnienie specjalistycznego wsparcia pracownikom wykonującym zadania z zakresu pomocy, bezpośrednio działającym w środowisku, pracującym z klientami/m.in. <u>Supervizje/</u> Zwiększenie zasobów kadrowych instytucji pomocy społecznej	zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji pomocowych - poszerzenie wiedzy i umiejętności dotyczących pracy z rodziną, z dzieckiem, - zwiększenie efektywności pracy pracowników instytucji - poszerzenie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z przemocy dla zdrowia psychicznego, sprawności fizycznej, funkcjonowania społecznego, - rozwinięcie umiejętności rozpoznawania zjawiska przemoc - Nabycie umiejętności mediacyjnych, udzielania wsparcia psychologicznego, postępowania w sytuacjach kryzysowych, itp. - zwiększenie efektywności pracy instytucji - zwiększenie efektywności pracy osób wykonujących zadania pomocowe - przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu - powołanie asystentów rodziny, specjalistów, terapeutów - zwiększenie efektywności pracy - szybkie rozpoznawanie problemów społecznych - możliwość natychmiastowego objęcia pomocą osób potrzebujących - sprawny system przepływu informacji między instytucjami	Samorząd gminny; MGOPS	praca ciągła	Fundusze krajowe ; Fundusze pomocowe Unii Europejskiej;
--	--	---	---------------------------	--------------	--

4. Cel szczegółowy: zwiększenie efektywności działań profilaktycznych i edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy

DZIAŁANIA	REZULTATY	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1. Działania skierowane do społeczności lokalnej	<p>Cykliczne przeprowadzanie akcji, kampanii informacyjno-edukacyjnych kierowanych do różnych grup odbiorców i środowisk upowszechniających wiedzę na temat przemocy sposobów zapobiegania jej oraz możliwości uzyskiwania pomocy</p> <p>Happeningi, kampanie społeczne, akcje, lokalne wydarzenia społeczne</p> <p>Materiały informacyjne, plakaty, kontakty z lokalnymi mediami.</p> <p>Oferty szkoleniowe dla mieszkańców gminy dotyczące rozwijania kompetencji osobistych dotyczących radzenia sobie z przemocą</p> <p>Uwrażliwienie na problematykę związaną z przemocą</p>	<p>- Poszerzenie wiedzy, - wzrost świadomości mieszkańców powiatu w zakresie występowania przemocy, sposobów jej zapobiegania i możliwości uzyskania pomocy zwiększanie kompetencji - Nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych - ilość wykładów, pogadek, warsztatów, seminariów - ilość zgłoszeń zaistnienia przemocy przez osoby z środowiska lokalnego - Ilość opracowanych materiałów</p>	MGOPS Policja Prokuratura Sąd	praca ciągła	Budżet gminny, Fundusze krajowe i pomocowe Unii Europejskiej

2. Działania skierowane do dzieci i młodzieży	<p>Kampanie, akcje informacyjno-edukacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy</p> <p>Realizacja programów profilaktycznych w przedszkolach i szkołach</p> <p>Prowadzenie programów terapeutycznych i warsztatów psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży będących świadkami i/lub ofiarami przemocy</p> <p>Inicjatywy młodzieżowe na rzecz środowiska lokalnego</p> <p>Pedagogizacja rodziców na wszystkich etapach edukacyjnych łącznie z przedszkolnym</p> <p>Aktywizacja działań szkół, klubów sportowych w kierunku poszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych</p> <p>Tworzenie świetlic środowiskowych oraz wzbogacenie oferty już istniejących, dostosowanie ich do potrzeb dzieci i młodzieży</p> <p>Stały dostęp do opieki psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkół</p>	<p>- Poszerzenie wiedzy, - podniesienie świadomości - uwrażliwienie na problematykę związaną z przemocą - podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie problemu przemocy ograniczanie występowania przemocy wśród dzieci i młodzieży - pomoc psychologiczna - nabycie przez młodzież i dzieci umiejętności radzenia sobie ze złością i agresją w rodzinie, szkole i środowisku rówieśniczym; Zapobieganie eskalacji agresji i sytuacjom konfliktowym Popularyzacja zachowań akceptowanych społecznie, promocja zdrowego stylu życia</p> <p>Poszerzenie wiedzy, podniesienie świadomości rodziców Propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich</p> <p>- zapewnienie alternatywnych możliwości spędzania czasu wolnego - udostępnienie dzieciom i młodzieży boisk, sal gimnastycznych, sal komputerowych - zmniejszenie ilości uczniów przebywających „na ulicach”, - spadek liczby zagrożonych patologiami społecznymi - organizowanie wyjazdów i wycieczek w wolne od nauki dni - utworzenie sal komputerowych. - wyłożenie czasu pracy, zapewnienie aktywnych, atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu, - Liczba zatrudnionych pedagogów i psychologów</p>	MGOPS PCPR Policja Prokuratura Sąd Placówki oświatowe Poradnia psychologiczno-pedagogiczna;	praca ciągła	Budżet gminny Fundusze Krajowe i pomocowe Unii Europejskiej
---	---	---	---	--------------	--

DZIAŁ XII.

Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Łask

Ocena realizacji Programu będzie dokonywana na bieżąco przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, koordynowana przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku. Program jest dokumentem otwartym, którego uzupełnienie i poszerzenie o nowe zadania i cele jest możliwe w każdym czasie, o ile działanie takie okaże się konieczne i celowe. Jego opracowanie ma na celu lepsze, skuteczniejsze, efektywniejsze i pełniejsze zapewnienie pomocy i wsparcia osobom uwikłanym w przemoc.

DZIAŁ XIII.

Podsumowanie

Trudno oszacować dokładnie rozmiary zjawiska przemocy domowej w Polsce. Do sądu trafia każdego roku zaledwie kilkanaście tysięcy spraw o znęcanie się nad rodziną, w skali całego kraju. Policja w tym samym czasie rejestruje około miliona tzw. „awantur w rodzinie”.

Problem przemocy w rodzinie dotyka również społeczność Gminy Łask, zachodzi więc konieczność podejmowania działań, których celem jest świadczenie pomocy rodzinom dotkniętym powyższym problemem, jak i szeroko zakrojonych działań profilaktycznych oraz informacyjno- edukacyjnych mających na celu propagowanie działań pomocowych, a także zapobieganiem kolejnym przypadkom wyniszczającego rodzinę zjawisku. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest procesem długofalowym, wymagającym dużego zaangażowania osób i instytucji działających w obszarze przemocy.

Jednym z założeń Programu jest dalsza działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy, jako zespołu eksperckiego. Zespół będzie służył jako baza do kształtowania i planowania pracy oraz ujednolicania procedur postępowania. Za takim rozwiązaniem przemawia interdyscyplinarność, zgodnie z którą wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie, powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Istotną z uwagi na fakt, iż przemoc jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym, jest współpraca i kompleksowość działań.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany o najnowsze dane w miarę pojawiających się potrzeb.